

digheden de temperatuur wisselt tusschen 27° C. en 34° C. en alleen bij uitzondering stijgt tot 38° à 48° C., is het m. i. zeer onwaarschijnlijk, dat de tuberkelbacillen tijdens het drogen der sigaren door de hitte gedood worden.

GARL GÜNTHER en ROEPKE (*Einführung in das Studium der Bakteriologie*, pag. 457) en CORNET en MELJER (*Handbuch der pathog. Mikroorganismen* 2e Bd. 1903, pag. 109) hebben aangetoond, dat tuberkelbacillen in sputum van een teringlijder in een oplossing van 2½ pCt. carbol gedurende 24 uur, en in 1 pro mille sublimaatoplossingen niet afdoende vernietigd kunnen worden, zoodat de nicotine als ontsmettingsmiddel zeker wel geen afdoend effect zal hebben.

Scheveningen, 9 December 1907.

Dr. K. DE LINT.

Tegen het stukje van dr. DE LINT zijn in de nieuwsbladen de verbonden sigarenfabrikanten in het geweer geloopt. Wij halen uit hun protest de volgende zinsneden aan:

„De punten van sigaren zijn altijd — zoolang de industrie bestaat — geplakt geworden met plantaardige kleefstoffen, die in alle fabrieken op de meest hygiënische wijze worden behandeld en die aan iederen sigarenmaker dagelijks worden verstrekt.

In elk goed ingerichte fabriek is beslist verboden de tabak met den mond aan te raken of te verontreinigen.

Thuiswerkers vindt men onder de sigarenmakers niet veel meer en hun aantal wordt geregeld minder.

Men dient er ook rekening mede te houden, dat tabak en tabaksrook zeer desinfecteerend werkt, en dat op tabak geen enkele bacterie kan leven.

Wij begrijpen niet, waarom altijd zulke scherpe aanvallen — in allerlei vorm — worden gedaan op het rooken en zulke onware beweringen worden verspreid”.

„Beslist onwaar is ook schrijvers meening, dat in dit bedrijf een zoogroot percentage lijders aan tuberculose werkzaam is.

Ook de meermalen verschijnende mededeelingen omtrent de nicotine-vergiftiging beschouwen wij meer als een aanval op deze industrie, dan werkelijke daadzaken”.

„In alles schaaft overdrijving; het eerste wetenschappelijke bewijs moet nog worden geleverd, dat matig rooken schadelijk is voor de gezondheid”.

Wat bovenstaand artikel van dr. SITSSEN betreft, kunnen wij niet anders dan met warmte zijn raad ondersteunen, den brief der Sanital-maatschappij niet te beantwoorden. Niet dan na ernstig wetenschappelijk, in dit geval scheikundig en bacteriologisch onderzoek heeft in een zaak als deze de geneeskundige het recht zich tot voorlichter van het publiek op te werpen. Wie zonder zulk een onderzoek als deskundige poseert, strooit het publiek zand in de oogen. Wij hopen zeer op een volledige mislukking van deze niet navolgenswaardige reclame.

Hiermede is voor ons blad het sanital-debat voorloopig gesloten.

De Redactie.